

2020-08-27

KUVAILEVAN METATIEDON ASiantuntijaryhmän kokous

Aika: 27.8.2020 klo 9.00-12.15

Paikka: KUMEn Zoom-kokoushuone

Paikalla: Pia Backman (Åbo Akademis Bibliotek), Ville Huhtala (Helsingin yliopiston kirjasto), Katja Hyvärinen (Itä-Suomen yliopiston kirjasto), Sirpa Janhonen (Varastokirjasto), Minna Kantanen (Kansalliskirjasto), Sini Neuvonen (Espoon kaupunginkirjasto), Silja Saarikoski (Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto), Anne-Mari Salmela (Turun yliopiston kirjasto), Irina Vikman (Hämeen ammattikorkeakoulun kirjasto), Anna Viitanen (Turun kaupunginkirjasto) ja Kiti Vilkki-Eriksson (Kansalliskirjasto)

Kutsuttuina asiantuntijoina: Minttu Hurme (Kansalliskirjasto), Serafia Kari (Kansalliskirjasto), Katri Riiheläinen (Kirjastopalvelu)

Poissa:

- 1. Puheenjohtajan sijaisen valinta
- 2. Edellisen kokouksen pöytäkirja
- 3. Ilmoitusasiat
- 4. MARC 21 -sovellusohje
 - 4.1 Kenttä 730
 - 4.2 Kentät 590-599
- 5. Kirjastojärjestelmät
- 6. Saavutettavuus
- 7. Kirjastojen kysymyksiä
 - 1) Kysymys: Painosmerkintö ja lisäpainos
- 8. Syksyn kokoukset

1. Puheenjohtajan sijaisen valinta

Ville Huhtala valittiin puheenjohtajan sijaiseksi kunnes puheenjohtaja saapuu kokoukseen.
Katja Hyvärinen puheenjohtaja kohdasta 3 eteenpäin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

17.6.2020 kokouksen muistio hyväksytty 26.6.2020 RDA-linjauksia käsittelevässä kokouksessa.

3. Ilmoitusasiat

Alkukevennys: [Life after MARC?](#)

Tulevia tapahtumia:

- 11.9.2020 Webinaari: Yhdessä uusiin seikkailuihin – KAM-organisaatiot ja visio metatiedosta
- 22.-23.9.2020 BIBFRAME Workshop in Europe 2020 - ohjelma ja ilmoittautuminen: <http://www.casalini.it/bfwe2020/>

4. MARC 21 -sovellusohje

4.1 Kenttä 730

MARC 21-formaatin sovellusohjeeseen lisätty esimerkki teosten välisestä suhteesta - elokuvaan perustuva romaani - kenttä 730:

100 1 \$a Lin, Grace, \$e kirjoittaja.

240 10 \$a Mulan: before the sword, \$l suomi

245 10 \$a Mulan : \$b miekan voima / \$c Grace Lin ; suomentanut Karoliina Timonen.

730 0 \$i Mukaelman perustana (teos): \$a Mulan (elokuva : 2020)

Romaani perustuu tänä vuonna julkaistavaan elokuvaan Mulan, ei vuonna 1998 julkaistuun animaatioelokuvaan. Kentässä 730 pitää olla tästä tieto - Mulan (elokuva : 2020).

4.2 Kentät 590-599

Kentät 590-599 ovat kirjastokohtaisia kenttiä - eri tietokannoissa niillä voi olla eri käyttötarkoitus.
Melinda-kuvailussa näihin kenttiin merkitään oman organisaation tietokantatunnus tai ISIL-tunnus osakenttään \$5.

5. Kirjastojärjestelmät

Tunnistehaku-sovellus

Chrome Web Storesta löytyy Tunnistehaku-selainlaajennus, jolla voi tehdä kenttänumerolla hakuja esim. MARC 21 formaattiin ja suomalaiseseen sovellusohjeeseen. Selainlaajennuksella voi toisaalta hakea myös ID-numerolla Melindasta ja Melinda-kirjastojen tietokannoista. Chrome-selaimella toimivan laajennuksen on tehnyt Kansalliskirjaston työntekijä muutamia vuosia sitten, mutta ohjelmaa ei ole päivitetty tai virallisesti ylläpidetty. Ohjelman päivittämistä selvitetään Melinda-palveluissa. Kehitysehdotuksia voi lähettää [melinda-posti\(at\)helsinki.fi](mailto:melinda-posti(at)helsinki.fi).

6. Saavutettavuus

Verkkoaineistoihin on alkanut ilmestyä merkintöjä 'saavutettava'. Esim. julkaisussa https://evl.fi/documents/1327140/41251337/Oppikeskustelut+ja+k%C3%A4yt%C3%A4nn%C3%B6n+ekumenia_saavutettava+web.pdf/96563076-e948-5713-7df0-10743b5f23e0?t=1584350847624 on merkintä '978-951-789-667-2 (PDF, saavutettava)'.

Verkkoaineistojen saavutettavien versioiden ominaisuuksia:

- kuvissa on alt-tekstit
- graafit selostetaan tekstinä
- otsikkojen hierarkiassa ei hypitä tasojen yli, jolloin lukuohjelmat hallitsevat tiedoston hierarkian
- tarkemmat värit
- selkeämpää kieltä

ISBN-keskuksen ohje kustantajille: Verkkoaineistojen saavutettavat versiot saavat oman ISBN-tunnuksen, jonka perään merkitään (PDF, saavutettava).

Julkaisu jolla on oma ISBN kuvaillaan erikseen eli verkkoaineiston saavutettavasta versiosta tehdään uusi tietue.

7. Kirjastojen kysymyksiä

1) Kysymys: Painosmerkintö ja lisäpainos

Ruotsin- ja norjankielisissä kirjoissa tulee joskus vastaan alla olevan kaltaisia painostietoja:

1. opplag, 2. utgave 2018
2. upplaga, 1 utgivning 2003

Voisiko Kumea ohjeistaa, miten tällaisesta painosviidakosta selvittää kuvin jaloin?
Onko merkintä: 250 \$a2. utgave, \$b1. opplag mahdollinen?

VASTAUS

Lisäpainokset merkitään normaalisti ohjeen mukaan. Esimerkiksi tapauksessa "upplaga, 1 utgivning 2003":

500 ## \$a Lisäpainokset: Upplaga <vuosi>.

Lisäpainostieto merkitään Melindasta löytyvään tietueeseen. Jos tällaista tietuetta ei löydy Melindasta, niin sitä etsitään muista tietokannoista. Esimerkiksi "upplaga, 1 utgivning 2003" tapauksessa tuota vuonna 2003 julkaistun aineiston bibliografista tietuetta kannattaa etsiä Libriksestä.

Jos oikeaa tietuetta ei löydy, merkitään lisäpainostieto 250-kenttään:
250 ## \$a Upplaga, 1 utgivning 2003.
264 #1 \$c <lisäpainoksen julkaisuvuosi>

Myös lisäpainostapauksissa on tarkistettava, että kuvailutiedot täsmäävät. Esimerkiksi kustantajan tai sarjatiedon vaihtuminen edellyttää uutta kuvailua.

8. Syksyn kokoukset

Seuraava kokous 10.9.2019 klo 12.30-15.30 etäkokous KUMEAn Zoom-kokoushuone
Syyskuun muut kokoukset: 16.9., 22.9., 23.9., 30.9.